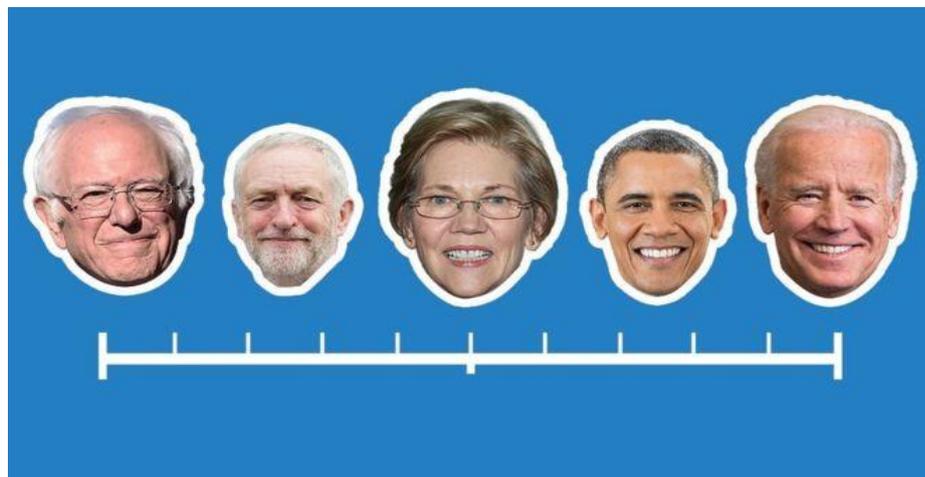

Bầu cử Mỹ 2020: Các ứng viên Dân chủ 'thiên tả' đến đâu?

Anthony Zurcher, Phóng viên Bắc Mỹ
BBC, 28 tháng 2 2020

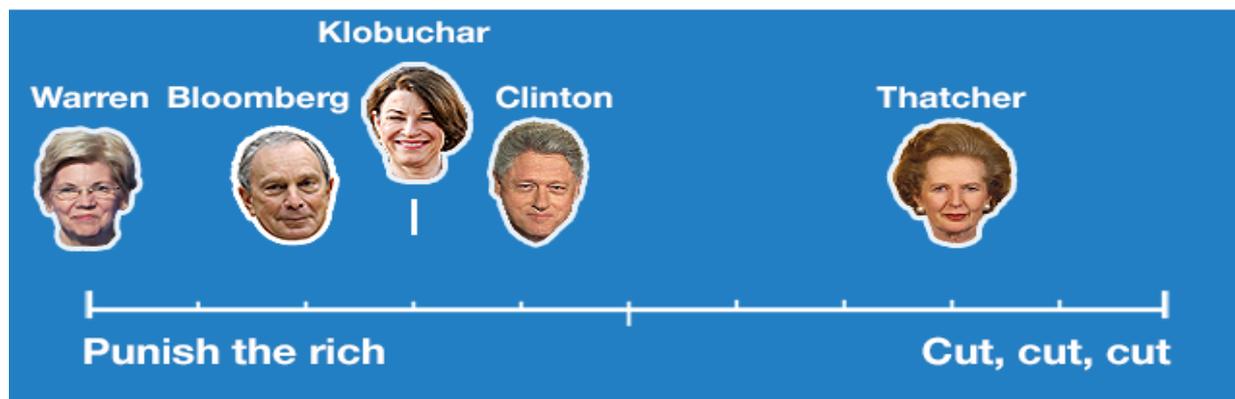
Đảng Dân chủ Hoa Kỳ đang trải qua một cuộc khủng hoảng bản sắc khi đang xoay sở tìm ra hướng đi để đối đầu với Tổng thống Donald Trump, ứng cử viên đảng Cộng hòa, trong cuộc đua vào Nhà Trắng tháng 11 sắp tới.

Sự căng thẳng giữa hai phe, một bên được gọi là phe cấp tiến, bị cho là thiên tả do Bernie Sanders và Elizabeth Warren dẫn đầu và còn lại là phe ôn hòa, được cho là trung lập hơn Amy Klobuchar và Pete Buttigieg.

Nhưng thực tế ai thiên tả hơn, ai trung lập hơn? Cụ thể là về vấn đề gì?

Hãy mở xẻ từng vấn đề và so sánh những chính trị gia hiện tại với những lãnh đạo khác trong lịch sử để đánh giá họ trên quang phổ chính trị.

Taxes

BBC

Hầu hết các Tổng thống Mỹ và ứng cử viên Dân chủ đều hướng về việc đánh thuế người giàu, và giảm thuế người nghèo.

Thuế

Thuế sẽ luôn là vấn đề chính trị nóng bỏng ở Mỹ.

Vào năm 1992, Bill Clinton vào Nhà Trắng với một kế hoạch khá tham vọng để đảo ngược nhiều đợt cắt giảm thuế thời Ronald Reagan, nhưng Clinton cũng ban hành lệnh cắt giảm thuế cho lớp trung lưu. Các chính trị gia Dân chủ ngày nay còn quyết liệt hơn.

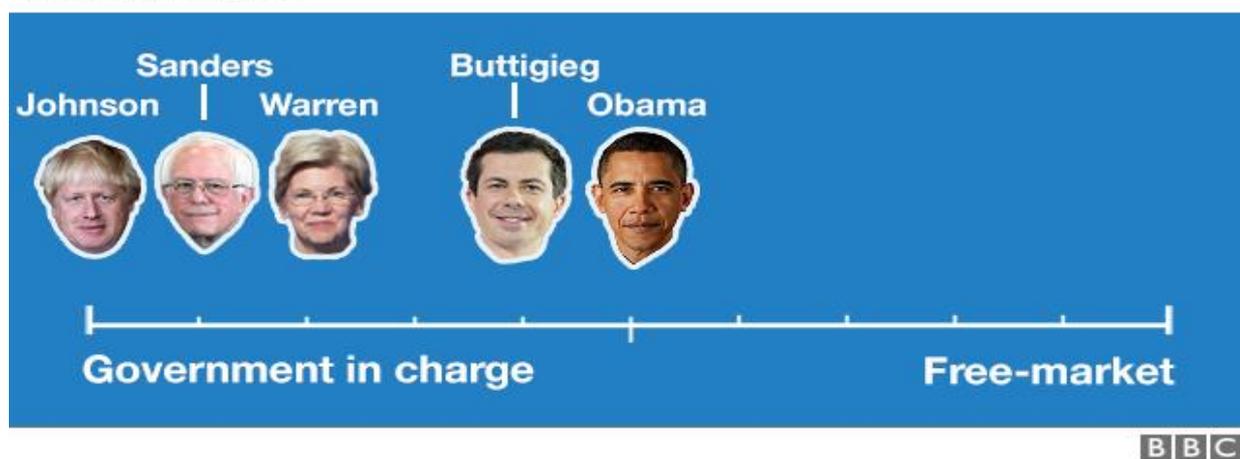
Amy Klobuchar, người tiêu biểu cho vị trí "trung lập ôn hòa" muốn tăng thuế lên các doanh nghiệp, nhưng không phải quay trở lại mức thuế trước thời đại của Trump, và đảm bảo rằng các tỷ phú phải đóng thuế ít nhất 30% trên thu nhập. Michael Bloomberg muốn đánh thêm 5% thuế lên những ai có lợi tức vượt ngưỡng 5 triệu đôla, một phần của kế hoạch mà ông nói sẽ giúp thu về 5 nghìn tỷ đôla.

Nhưng có những kế hoạch còn tham vọng hơn.

Elizabeth Warren đề xuất một khoản thuế đối với tất cả những người có tài sản trên 50 triệu đôla - bao gồm bất động sản, chứng khoán, tất cả mọi thứ - chính sách sẽ tài trợ cho các chương trình giáo dục và chăm sóc sức khỏe của bà.

Ở bên kia đại dương, cựu Thủ tướng Anh Margaret Thatcher cũng ra ranh giới chặt chẽ với chính sách bảo thủ của bà về giảm thuế và xóa bỏ các quy định.

Healthcare

Về chăm sóc sức khỏe, ứng cử viên đảng Dân chủ không quá khác biệt với Thủ tướng phe bảo thủ của Anh, khi họ muốn có một hệ thống y tế do chính phủ kiểm soát hơn.

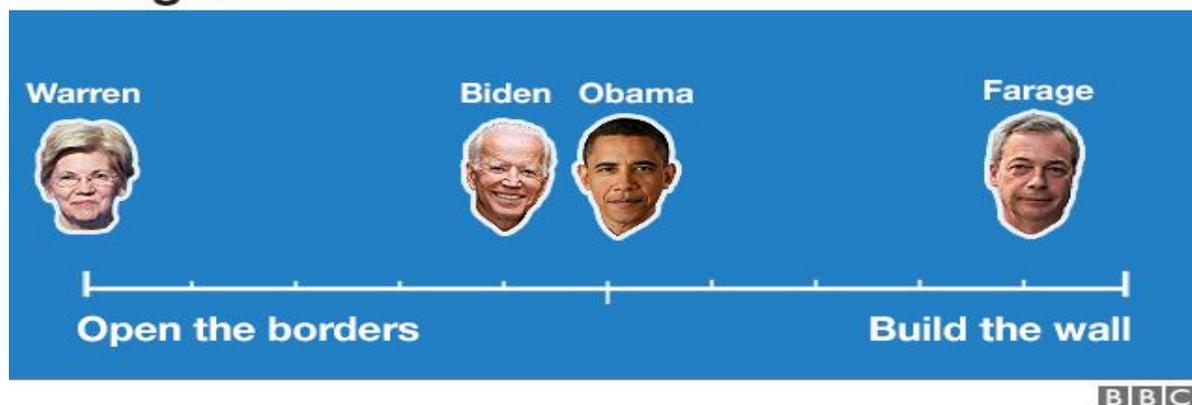
Chăm sóc sức khỏe

Chăm sóc sức khỏe, vấn đề hàng đầu của nhiều cử tri Dân chủ, là nguồn tranh luận sôi nổi cho tất cả các ứng cử viên năm 2020.

Sự khác biệt lớn nhất là giữa các ứng cử viên như Pete Buttigieg, người ủng hộ việc xây dựng hệ thống bảo hiểm y tế do chính phủ điều hành để cạnh tranh với công ty tư nhân và Sanders, người muốn có một hệ thống y tế phổ quát do chính phủ điều hành để thay thế tất cả các hãng bảo hiểm tư nhân. Warren ban đầu tán thành kế hoạch của Sanders, nhưng gần đây bà kêu gọi một hướng đi tiệm tiến hơn để đạt được điều này.

Obama từng cân nhắc hệ thống bảo hiểm công (và giờ được Buttigieg ủng hộ) khi thúc đẩy Đạo luật Bảo vệ Bệnh nhân và Chăm sóc sức khỏe (Affordable Care Act) được Quốc hội thông qua năm 2010, nhưng nó đã là 10 năm trước. Ngay cả bây giờ, tất cả các đảng Dân chủ, không ai ủng hộ một hệ thống chăm sóc sức khỏe hoàn toàn do chính phủ điều hành như hệ thống NHS của Vương quốc Anh, mà ngay cả Thủ tướng Bảo thủ, ông Boris Johnson cũng hết lòng tự hào.

Immigration

Về Di trú, các ứng viên Dân chủ nói chung có quan điểm cởi mở với dân nhập cư, từ việc kiểm soát vừa phải như Biden và Obama cho đến việc mở rộng cánh cửa như Warren.

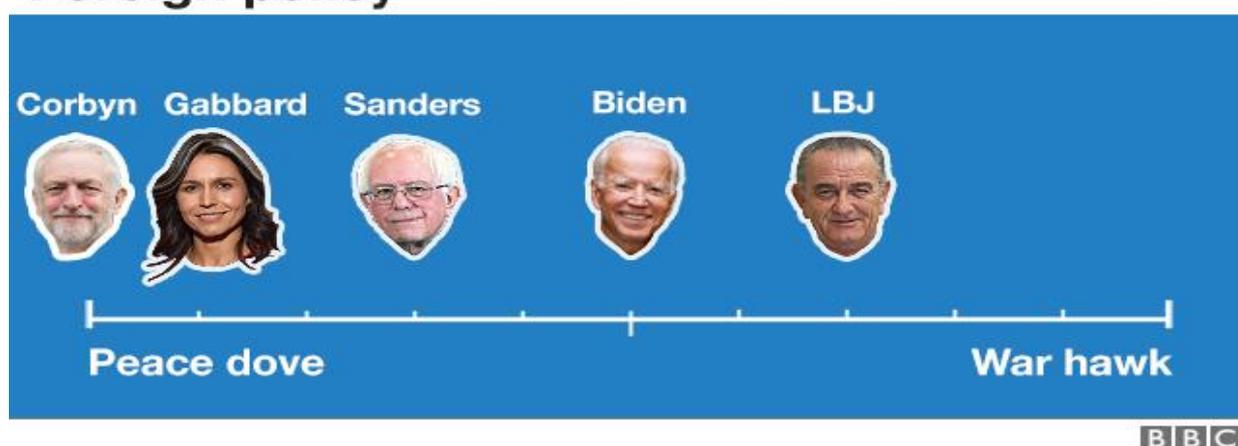
Di trú

Cựu Tổng thống Barack Obama ủng hộ mạnh mẽ cải cách nhập cư, bao gồm việc cho phép nhiều cư dân Hoa Kỳ không có giấy tờ trở thành công dân, nhưng cũng tăng cường thực thi luật di trú Hoa Kỳ và tăng việc xuất những người mới nhập cư và có tiền án. Phó Tổng thống của ông, Joe Biden, bảo vệ những chính sách của Obama và hứa sẽ khôi phục các chính sách của ông sau những thay đổi quá cứng rắn của Donald Trump.

Cựu ứng cử viên Julian Castro là người đầu tiên đề xuất bãi bỏ đạo luật quy định việc nhập cảnh vào Mỹ không có giấy tờ là một hành vi phạm tội. Julian Castro sau đó tuyên bố ủng hộ Warren và Warren đã chấp nhận đề xuất của ông, cũng như ủng hộ việc loại bỏ các trung tâm giam giữ người nhập cư tư nhân, và ủng hộ phong trào từ chối hợp tác với quan chức kiểm soát di trú liên bang của các nơi tự công bố là "thành phố trú ẩn".

Ở phía bên kia của quang phổ chính trị là Nigel Farage, cha đẻ của Brexit, và là một kẻ thù của các chính sách nhập cư của EU.

Foreign policy

Các chính trị gia của đảng Dân chủ ngày càng muốn xa rời các cuộc chiến bên ngoài Hoa Kỳ

Chính sách đối ngoại

Một trong những cuộc tranh luận quyết liệt của Đảng Dân chủ hồi tháng 1 ở Iowa là giữa Joe Biden và Bernie Sanders về việc Mỹ nên tham gia vào Trung Đông như thế nào và sự cần thiết phải duy trì lực lượng quân sự của Hoa Kỳ ở nước ngoài.

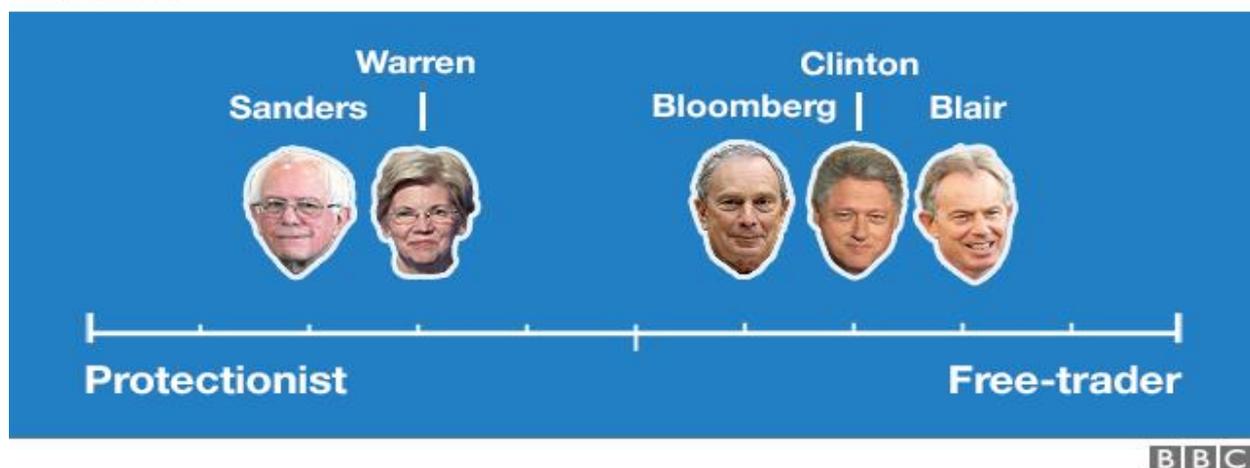
Khác biệt quan điểm giữa Biden, từng là cựu chủ tịch ủy ban đối ngoại Thượng viện và Sanders, chính trị gia từng là nhà hoạt động ủng hộ hòa bình với thâm niên hàng chục năm, được thể hiện rõ ràng trong sự ủng hộ của Biden và sự phản đối của Sanders với nghị quyết ủy quyền của Chiến tranh Iraq năm 2002.

Tulsi Gabbard không tham gia vào cuộc tranh luận đó, nhưng bà chắc chắn là người có quan điểm không can thiệp mạnh mẽ nhất trong nhóm Dân chủ. Là một cựu chiến binh trong Chiến tranh Iraq, Gabbard thường xuyên lên tiếng chống lại những gì bà gọi là những cuộc chiến "thay đổi chế độ" không bao giờ kết thúc của Hoa Kỳ.

Có thể nói Gabbard là người đồng chí hướng với lãnh đạo Lao động của Anh, Jeremy Corbyn.

Trong khi đó, quan điểm của cựu Tổng thống Mỹ Lyndon Baines Johnson, kiến trúc sư của Chiến tranh Việt Nam ở biểu đồ trên là một nhắc nhở rằng các chính trị gia đảng Dân chủ cũng từng có thể "điều hòa hiếu chiến" hơn những ứng cử viên bây giờ.

Trade

Về thương mại, ngoại trừ Michael Bloomberg, nhiều ứng viên còn lại không quá mặn mà với các hiệp định thương mại tự do

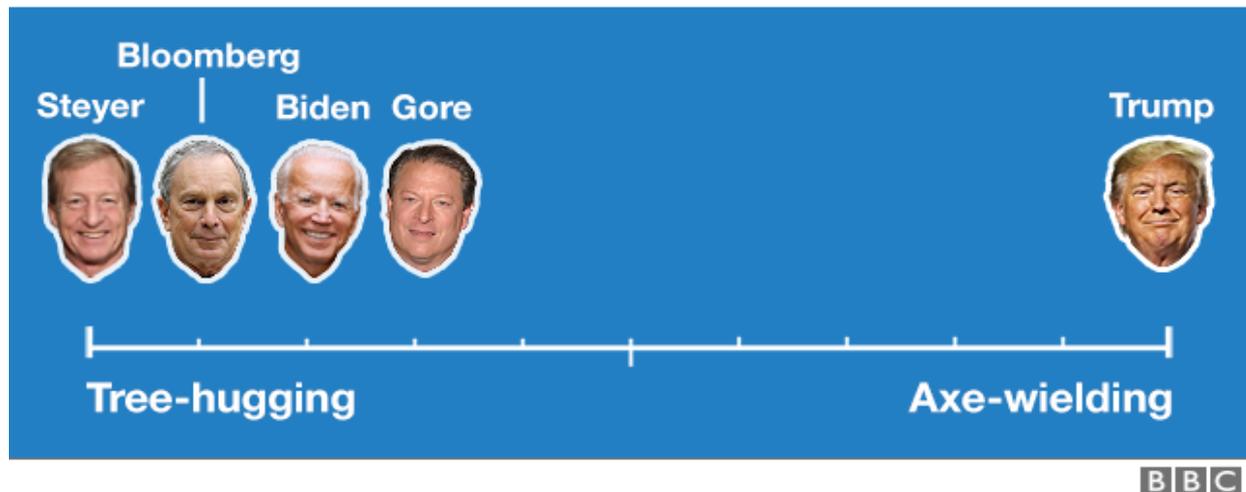
Thương mại

Đảng Dân chủ luôn có nhiều mạch tư tưởng chống lại thương mại tự do, nhưng vào năm 1993, Bill Clinton đã vượt ra những phản đối để ký kết Hiệp định Thương mại Tự do Bắc Mỹ (Nafta).

Tuy nhiên, đảng đã di chuyển khá dứt khoát sang cánh tả về vấn đề thương mại trong những năm gần đây, với Elizabeth Warren phản đối Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương, cùng với các thỏa thuận thương mại gần đây khác. Bernie Sanders còn đi xa hơn, phản đối việc tái đàm phán Nafta của Trump, một thỏa thuận giữa Mỹ-Mexico-Canada.

Michael Bloomberg là một ngoại lệ trong việc ủng hộ thương mại tự do, kêu gọi Hoa Kỳ tái gia nhập Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương và mạnh mẽ lên án cuộc chiến thương mại của Trump với Trung Quốc. Ông khác xa cựu Thủ tướng Anh Tony Blair, người ủng hộ tư cách thành viên EU của Anh, muốn cung cấp tư cách thành viên cho Thổ Nhĩ Kỳ và ủng hộ việc thay thế bảng Anh bằng đồng Euro.

Environment

Về môi trường, hầu hết các ứng viên Dân chủ đều ủng hộ một chính sách thân thiện hơn với môi trường

Môi trường

Cựu phó tổng thống và ứng cử viên đảng Dân chủ Al Gore từng là gương mặt đại diện phong trào bảo vệ môi trường của Đảng Dân chủ. Khi ra tranh cử tổng thống năm 2000, Al Gore ủng hộ một kế hoạch gồm sử dụng "Tax credit" (giảm trừ thuế), ưu đãi thị trường và đầu tư công nghệ của chính phủ để giải quyết vấn nạn biến đổi khí hậu và các mối đe dọa khác trên toàn cầu.

Mặc dù trông có vẻ tham vọng vào thời điểm đó, nhưng những gì Al Gore đề nghị khá nhạt nhòa so với Thỏa thuận Xanh, vốn được tất cả các ứng cử viên Dân chủ đồng ý, ít nhất là về mặt khuôn khổ. Bloomberg và Tom Steyer đặc biệt cho rằng biến đổi khí hậu là vấn đề hàng đầu. Biden thì mặc dù không dành nhiều thời gian nói về bảo vệ môi trường, nhưng ít nhất trên giấy tờ thì kế hoạch của ông khá bao quát.